

Obec Tuhár
Obecný úrad, Tuhár 56, 985 12 Tuhár

**oznámenie o strategickom dokumente
pre Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tuhár na roky 2023 - 2030**

(v zmysle §5 a §4 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov)

September 2023

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov: **Obec Tuhár**
2. Identifikačné číslo: **00316482**
3. Adresa sídla: **Tuhár 56, 985 12 Tuhár**
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa: **Bc. Peter Čeman - starosta obce Tuhár, Obecný úrad, Tuhár 56, 985 12 Tuhár, 047/43 77 621, starosta.tuhar@gmail.sk**
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje osôb, od ktorých možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto ich konzultácie:
**Bc. Peter Čeman - starosta obce Tuhár,
tel.: 047/43 77 621, 0911 491 250
e-mail: starosta.tuhar@gmail.sk**

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 - 2030

2. Charakter

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 - 2030 (ďalej PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti, opatrenia a aktivity smerujúce k ich naplneniu v zmysle aktualizovaného zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Spracovanie PHRSR zabezpečili externí odborníci, zamestnanci Obce Tomášovce, v rámci projektu u „Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík v samosprávach okresu Lučenec“ (Kód projektu v ITMS2014+ : 314011APX2) na základe zmluvy o spolupráci, a to bezodplatne.

Strategický dokument nie je spolufinancovaný Európskou úniou.

3. Hlavné ciele rozvoja územia

Hlavné ciele vychádzajú z § 3 Ciele podpory regionálneho rozvoja Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, kde hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je:

- a) odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- b) zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- c) zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Cieľom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 - 2030 je analýza súčasného stavu obce, jej možností, príležitostí, potrieb a následného definovania cieľov rozvoja a opatrení na dosiahnutie tých cieľov, ktoré napomôžu rozvoju obce Tuhár

s ohľadom na potreby jej obyvateľov. PHRSR stanovuje víziu obce do roku 2030 v 3 prioritných rozvojových oblastiach:

1. Hospodárska oblasť

Strategický cieľ: Hospodárska rast obce

Špecifické ciele:

1.1 Zlepšovanie podmienok pre ekonomickú aktivitu obyvateľov

1.2 Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu a propagácia obce

2. Spoločenská oblasť

Strategický cieľ: Rozvoj infraštruktúry a silná komunita

Špecifické ciele:

2.1 Obnova a rozvoj lokálnej infraštruktúry

2.2 Budovanie miestnej komunity

2.3 Rozvoj občianskej vybavenosti obce

3. Environmentálna oblasť

Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie a rozvinutá environmentálna infraštruktúra

Špecifické ciele:

3.1 Zefektívnenie odpadového hospodárstva v obci

3.2 Znižovanie dôsledkov zmeny klímy a ochrana životného prostredia

4. Obsah, osnova strategického dokumentu

V zmysle zákona č. 309 z 15. októbra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja sa ustanovujú ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a ďalších subjektov územnej spolupráce, ako aj podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja. Vládny návrh zákona o podpore regionálneho rozvoja stanovuje o.i. novú obsahovú štruktúru programu rozvoja obce/mesta pozostávajúcu z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti. V zmysle § 18a (Prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1. januára 2015) tejto novely „Programy rozvoja vyšších územných celkov a programy rozvoja obcí a ich aktualizácie, schválené pred 1. januárom 2015, sú vyššie územné celky a obce povinné uviesť do súladu s ustanoveniami zákona účinného od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015.“

Obsah strategického dokumentu je nasledovný:

1. ÚVOD – Základné východiská procesu tvorby a obsahu

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégii

2.2. Klúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

2.4. Analýza východiskovej situácie

2.4.1 História

2.4.2 Zemepisná charakteristika a prírodné zdroje

2.4.3 Výmera obce a využitie pôdy

2.4.4 Demografický vývoj

2.4.4.1 Stav a vývoj počtu obyvateľstva

2.4.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva

- 2.4.4.3 Národnostná štruktúra obyvateľstva
- 2.4.4.4 Náboženská štruktúra obyvateľstva
- 2.4.4.5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva
- 2.4.5 Trh práce**
- 2.4.5.1 Nezamestnanosť
- 2.4.6 Ekonomický rozvoj (ekonomika)**
- 2.4.6.1 Obecný rozpočet
- 2.4.6.2 Malé stredné podnikanie
- 2.4.6.3 Cestovný ruch
- 2.4.7 Sociálna infraštruktúra**
- 2.4.7.1 Inštitúcie a organizácie
- 2.4.7.2 Školstvo
- 2.4.7.3 Sociálna a zdravotná starostlivosť
- 2.4.7.4 Služby
- 2.4.7.5 Kultúra a šport
- 2.4.7.6 Bývanie
- 2.4.7.7 Ochrana a bezpečnosť
- 2.4.8 Technická infraštruktúra**
- 2.4.8.1 Doprava a cesty
- 2.4.8.2 Voda, kanalizácia a plyn
- 2.4.8.3 Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas
- 2.4.8.4 Environmentálna infraštruktúra
- 2.4.8.5 Informačná spoločnosť a telekomunikácie
- 2.4.9 Manažment a správa obce**
- 2.5. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia**
- 2.5.1 Výsledky dotazníkového prieskumu**
- 2.6. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie**
- 2.7. Výstupy benchmarkingu v kontexte širšieho územia**
- 2.8. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja**
- 2.9. Strom výziev a problémov**
- 3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA**
- 3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ**
- 3.2. Štruktúra priorít a ich väzby**
- 3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov**
- 3.3.1 Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov**
- 3.3.2 Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov**
- 3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie**
- 3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia**
- 4. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA**
- 4.1. Nástroje na implementáciu stratégie**
- 4.2. Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania PHRSR**
- 5. PLÁN VYUŽITIA ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU**
- 6. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA**
- 7. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE**
- 8. ODPORÚÁNIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PHRSR**
- 8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR**
- 8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty**
- 8.3. Záverečná správa**
- 9. LITERÁRNE ZDROJE**
- 10. PRÍLOHY**

5. Uvažované variantné riešenia

Variantné riešenia nie sú požadované.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

I. etapa – úvod do problematiky (07/2022)

Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác

II. etapa – úvod do problematiky (08 - 12/2022)

Prípravné práce, dotazníkový prieskum, stanovenie predbežnej vízie

III. etapa – analýza súčasného stavu, návrh stratégie rozvoja (10/2022 - 04/2023)

Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHRSR

- zahájenie základných analytických prác, zber dát a dokumentov Východiskovými materiálmi sú: PHRSR, strategické rozvojové dokumenty obce, Komunitný plán sociálnych služieb, analýzy a prieskumy, štatistiky, odborné rozvojové dokumenty.

IV. etapa - stanovenie stratégie (02 - 07/2023)

Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

- zadefinovanie strategických tém a potenciálnych partnerov pre PHRSR na obdobie 2023 - 2030
- formulácia vízie
- prerokovanie analytickej časti, analýza problémov, tvorba analýzy SWOT
- určenie priorít a špecifických cieľov
- návrh opatrení na dosiahnutie stanovených cieľov
- verejné prerokovanie a ukončenie návrhu stratégie rozvoja

V. etapa - určenie vlastnej stratégie (04 - 08/2023)

Návrh a schválenie vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

VI. etapa - implementačný rámec programu (06 - 08/2023)

Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR –

- vytvorenie realizačného rámca opatrení
- vytvorenie finančného rámca opatrení, prepojenie na programový rozpočet obce
- ustanovenie merateľných ukazovateľov a systému monitorovania, hodnotenia plnenia PHRSR

VII. etapa - Prerokovanie a schválenie (06 - 08/2023)

- predloženie PHRSR na schválenie obecným zastupiteľstvom
- spracovanie oznamenia o strategickom dokumente Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 - 2030 (v zmysle §5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie)

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Pri spracovaní PHRSR sa vychádzalo aj z nasledovných strategických dokumentov regionálneho a národného významu:

- Partnerská dohoda SR 2021 - 2027,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030,
- Program Slovensko 2021 – 2027,
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025,
- Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025,
- Vodný plán Slovenska,
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027,
- H2ODNOTA JE VODA Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody
- a iné strategické dokumenty.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Kompetentným orgánom na prijatie strategického dokumentu Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 - 2030 je Obecné zastupiteľstvo Tuhár.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Tuhári o schválení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tuhár na roky 2023 – 2030.

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Vstupmi pre spracovanie strategického dokumentu boli príslušné právne predpisy, nadradené strategické dokumenty, doteraz spracované lokálne strategické dokumenty v oblasti regionálneho rozvoja, strategického plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia, ochrany hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva, ochrany zdravia obyvateľstva, vzdelávania, sociálnej starostlivosti, zdravotnej starostlivosti a pod. Ďalej to boli dostupné relevantné údaje o obci (dátová základňa) čerpané z relevantných informačných zdrojov (Štatistický úrad SR, Obecný úrad Tuhár, Úrad práce a sociálnych vecí a rodiny, Obchodný register, Živnostenský register, Štatistický register organizácií, dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi obce a pod.)

Ďalším vstupom boli finančné možnosti Obce, ktoré vychádzali z jej vlastného rozpočtu, resp. možnosti financovania aktivít PHRSR z externých zdrojov (domáce, európske, cezhraničné a pod.).

V procese tvorby strategického dokumentu boli zohľadnené aj informácie, námety, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných záujmových skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, podnikateľské subjekty, v neposlednom rade obec a jej jednotlivé orgány: poslanci obecného zastupiteľstva a starosta.

2. Údaje o výstupoch

Výstupom predmetného strategického dokumentu je definovaná vízia a stratégia rozvoja obce, priority, opatrenia, aktivity a projekty vrátane stanovenia merateľných ukazovateľov jednotlivých priorit a opatrení a vypracovania akčného plánu na obdobie rokov 2023 - 2030.

Realizácia aktivít PHRSR by mala byť smerovaná do nasledovných prioritných oblastí, priorit a opatrení:

1. Hospodárska oblasť

Strategický cieľ: Hospodárska rast obce

Špecifické ciele:

1.1 Zlepšovanie podmienok pre ekonomickú aktivitu obyvateľov

1.2 Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu a propagácia obce

2. Spoločenská oblasť

Strategický cieľ: Rozvoj infraštruktúry a silná komunita

Špecifické ciele:

2.1 Obnova a rozvoj lokálnej infraštruktúry

2.2 Budovanie miestnej komunity

2.3 Rozvoj občianskej vybavenosti obce

3. Environmentálna oblasť

Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie a rozvinutá environmentálna infraštruktúra

Špecifické ciele:

3.1 Zefektívnenie odpadového hospodárstva v obci

3.2 Znižovanie dôsledkov zmeny klímy a ochrana životného prostredia

3 Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Stratégia rozvoja obce a jej realizácia je postavená na princípe trvalo udržateľného rozvoja, ktorý zohľadňuje a podporuje ochranu a zlepšovanie životného prostredia. Navrhované aktivity majú za cieľ prispieť k rozvoju a zveľadeniu územia obce a v plánovanom rozsahu a režime nezmenia únosný vplyv na prostredie a na zdravie obyvateľstva pri zachovaní predpisov súvisiacich s ochranou životného prostredia. Z tohto hľadiska možno riešené územie hodnotiť ako environmentálne únosné aj s ohľadom na súčasný stav prostredia, definíciu environmentálnej regionalizácie, kvalitu pôdy v lokalitách a navrhované funkcie a činnosti akceptovať ako primerané a vhodné. PHRSR nepripúšťa na svojom území zavádzanie výroby, ktorá by značne znečisťovala ovzdušie alebo inak zatažovala životné prostredie, zavádzajúc aktivity ovplyvňujúce povedomie obyvateľov o ochrane životného prostredia a riešenia odpadového hospodárstva, ktoré majú priamy pozitívny vplyv na životné prostredie (odstránenie existujúcich znečistení, predchádzanie vzniku čiernych skládok, zvýšenie triedenia KO v obci, atď.).

Aktivity zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia sú v dokumente zakotvené:

Spoločenská oblasť - Strategický cieľ: Rozvoj infraštruktúry a silná komunita

Špecifický cieľ: 2.1 Obnova a rozvoj lokálnej infraštruktúry

Aktivita: Rekonštrukcia a budovanie chodníkov

Environmentálna oblast' – Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie a rozvinutá environmentálna infraštruktúra

Špecifický cieľ: 3.1 Zefektívnenie odpadového hospodárstva v obci

Aktivita: Obstaranie komunálnej techniky na zber a triedenie odpadov

Aktivita: Vybudovanie zberného dvora

Aktivita: Vybudovanie envirocentra

Špecifický cieľ: 3.2 Znižovanie dôsledkov zmeny klímy a ochrana životného prostredia

Aktivita: Vybudovanie rybníka

Aktivita: Vybudovanie ČOV a kanalizácie

Aktivita: Zachytávanie dažďových vôd

Aktivita: Obstaranie elektronabijacej stanice pre automobily

Aktivita: obstaranie elektroautomobilu pre potreby obce

Aktivita: Obstaranie fotovoltaických panelov na verejné budovy a vybudovanie obecnej fotovoltaickej elektrárne

4 Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Navrhovanými aktivitami sa nevytvárajú žiadne škodliviny, ktoré by mohli ohrozovať životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Nepredpokladajú sa žiadne odchýlky od štandardných režimov činností, stavu a kvality prostredia s primárnymi alebo sekundárnymi vplyvmi na zdravotný stav obyvateľstva. Strategický dokument otvára možnosti na priame a nepriame zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva realizáciou nasledovných aktivít:

Spoločenská oblast' - Strategický cieľ: Rozvoj infraštruktúry a silná komunita

Špecifický cieľ: 2.1 Obnova a rozvoj lokálnej infraštruktúry

Aktivita: Rekonštrukcia a budovanie chodníkov

Špecifický cieľ: 2.2 Budovanie miestnej komunity

Aktivita: Organizácia športových podujatí

Aktivita: Obnova posilňovne

Environmentálna oblast' – Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie a rozvinutá environmentálna infraštruktúra

Špecifický cieľ: 3.1 Zefektívnenie odpadového hospodárstva v obci

Aktivita: Obstaranie komunálnej techniky na zber a triedenie odpadov

Aktivita: Vybudovanie zberného dvora

Aktivita: Vybudovanie envirocentra

Špecifický cieľ: 3.2 Znižovanie dôsledkov zmeny klímy a ochrana životného prostredia

Aktivita: Vybudovanie rybníka

Aktivita: Vybudovanie ČOV a kanalizácie

Aktivita: Zachytávanie dažďových vôd

Aktivita: Obstaranie elektronabijacej stanice pre automobily

Aktivita: obstaranie elektroautomobilu pre potreby obce

Aktivita: Obstaranie fotovoltaických panelov na verejné budovy a vybudovanie obecnej fotovoltaickej elektrárne

5 Vplyv na chránené územia

Aktivity navrhnuté v PHRSR nie sú situované do chránených území (v katastri obce Tuhár sa nenachádzajú), teda nebudú mať vplyv na osobitne chránené časti prírody.

Územia sústavy NATURA 2000 - Územia európskeho významu (ÚEV) a Chránené vtácie územia (CHVÚ) - sa na území obce nenachádzajú.

Stromy vyhlásené za chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa na území nenachádzajú.

Z vyššie uvedených dôvodov nepredpokladáme vznik negatívneho vplyvu navrhovaných aktivít na chránené územia v obci a ani v jej blízkom okolí.

6 Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

Vzhľadom na predchádzajúce, pri príprave a realizácii navrhovaných riešení nie sú známe možné riziká, ani sa nepredpokladá a neočakáva vznik rizík, ktorých vplyv by mohol vylúčiť očakávané ciele, a ktorý by mohol významnejšie negatívne ovplyvniť vlastnosti dotknutého územia a podmienky života obyvateľov obce Tuhár.

Niekteré aktivity a činnosti navrhované v strategickom dokumente budú predmetom vlastného procesu posudzovania predpokladaného vplyvu na životné prostredie.

7 Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice sa nepredpokladajú.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení

Vzhľadom na miestny charakter dokumentu a jeho dosah, dotknutou verejnou sú:

- Obyvatelia obce Tuhár,
- Fyzické a právnické osoby pôsobiace na území obce a majúce vplyv na jeho hospodársky a sociálny rozvoj,
- Dlhodobo nezamestnaní,
- Dôchodcovia,
- Vzdelávacia inštitúcia,
- Študenti a mládež,
- Športový klub
- Návštevníci obce
- Iné záujmové združenia.

2. Zoznam dotknutých subjektov

Krajský pamiatkový úrad v Banskej Bystrici, pracovisko Lučenec, Partizánska ulica 17,
984 01 Lučenec

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Lučenec, Petőfiho 112/1, 984 01 Lučenec

Okresný úrad Lučenec, odbor Starostlivosti o životné prostredie, pozemkový a lesný odbor, odbor cestnej dopravy a pozemkových komunikácií, odbor krízového riadenia, Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec
Okresné riadiťstvo Hasičského a záchranného zboru v Lučenci, Novomestského 3, 984 01 Lučenec
Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, odb. reg. rozvoja, ÚP a ŽP, Námestie SNP 1/A, 974 01 Banská Bystrica
Banskobystrický samosprávny kraj, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, 9. mája 2395/2, 975 90, Banská Bystrica
Oblastná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpol'anie, Ul. Dr. Herza 240/1, 984 01 Lučenec
Región Neogradiensis, z.p.o, Mieru 68/66, 985 11 Halič

3. Dotknuté susedné štáty

Územie obce Tuhár sa nenachádza v blízkosti hraníc a ani vzhladom na charakter navrhovaných cieľov a opatrení sa nepredpokladajú žiadne významné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

V. Doplňujúce údaje

1. Mapová a grafická dokumentácia

Predkladané Oznámenie o strategickom dokumente PHRSR obce Tuhár na roky 2023 – 2030 nemá mapovú alebo inú grafickú prílohu.

2. Materiály použité na vypracovanie strategického dokumentu

- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja v. 1.0.4.
- Program rozvoja obce Tuhár 2016 - 2023
- Štúdia uskutočiteľnosti trás k turistickým atraktivitám v regióne destinácie Turistický Novohrad a Podpol'anie
- VÝROSTOVÁ, Eva, 2010. Regionálna ekonomika a rozvoj. Bratislava: IURA Edition. ISBN 978-80-8078-361-7
- www.beiss.sk
- www.oma.sk
- www.tuhar.sk
- www.upsvr.gov.sk
- <https://zbgis.skgeodesy.sk/>
- <http://datacube.statistics.sk/>
- www.statistics.sk

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

V Tuhári, 25.10.2023

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovateľ oznámenia

Bc. Peter Čeman - starosta obce Tuhár, Obecný úrad, Tuhár 56, 985 12 Tuhár, 047/43 77 621, starosta.tuhar@gmail.sk

2. Obstarávateľ

Bc. Peter Čeman - starosta obce Tuhár, Obecný úrad, Tuhár 56, 985 12 Tuhár, 047/43 77 621, [starosta.tuhar@gmail.sk.](mailto:starosta.tuhar@gmail.sk)

V Tuhári, dňa 25.10.2023

.....
Bc. Peter Čeman
starosta obce